

Sv. Eusebius, kňaz a mučeník

14. augusta 2022 ✝ Svätec týždňa

Životopisné údaje

O sv. Eusebiovi rozprávajú cirkevné dejiny, že to bol veľmi nábožný kňaz v Ríme a že svoj život riadil podľa príkladu apoštolov. Horlil pre česť Božiu a duševnú

spásu svojich blízkych. Keď to zbadali pohanskí žreci (kňazi), obžalovali ho u rímskeho miestodržiteľa Maxencia. V tom čase boli cisármi Rímskej ríše Dioklecián a Maximián Herkulus.

Maxencius dal zbožného kňaza chytiť a postaviť pred svoju súdnu stolicu a takto k nemu prehovoril: «*Obžalovaný si, že si svojimi rečami mnohých zviedol, aby našimi bohmi opovrhovali. Či vieš, že si podľa zákona zasluhuješ smrť? Verejne obetuj bohom a dostaneš od cisára milosť.*» Sv. Eusebius mu odpovedal: «*Stvoriteľ neba a zeme dal ľuďom zákony a prvý z nich prikazuje: Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a Jeho vzývať. A zakazuje: Neučiníš sebe modly, ani žiadneho podobenstva, aby si sa mu klaňal. A keby aj tento zákon nebol, bolo by to už smiešnou vecou, keby som modly z dreva a skaly urobene, namiesto živého, všemohúceho Boha vzýval.*»

Tieto smelé slová pohana rozhnevali, a preto hrozil: «*Obetuj bohom, lebo ťa k tomu prinútim tými najbolestnejšími mukami. Je ti snád' milší život, alebo ohavná smrť?*» Na to odpovedal zbožný kňaz takto: «*Bolo by to nezmyslom a bláznovstvom, keby som dal prednosť tme pred nádherným svetlom.*» Maxencius zvolal nahnevaný: «*Pekné zachádzanie s tebou napomáha tvojej tvrdohlavosti, ako badám. Preto ti hovorím, kresťan, obetuj hneď bohom, inak ťa dám zaživa upáliť!*» A sv. Eusebius s pokojom v hlase odpovedal: «*Tvoja hrozba ma neľaká, pretože čím väčšie muky podstúpim, tým väčšia bude moja odmena.*»

Zdroj: wikimedia commons

Na tieto slová rozkázal miestodržiteľ katom, aby svätého kňaza na rebrík natiahli a jeho telo železnými hákmi driapali. Sv. Eusebius sa počas mučenia modlil: *«Ó Pane, zachráň moju dušu! Ved' či žijeme, či zomierame, vždy Tebe patríme. Meno Tvoje bud' zvelebené!»* Pohanovia, ktorí tam stáli, čudovali sa nad zbožnou stálosťou a vytrvalosťou vyznávača pravdy Božej. A miestodržiteľ dal ho sňať s rebríka a riekol: *«Či nepoznáš nešťastný človeče cisárske príkazy, ktoré prísne nakladajú, aby každý poddaný Rímskej ríše bohom sa klaňal? Obetuj a poslušni cisára!»* A Eusebius opäť pokojne: *«Rozkazy Božie sú vyššie, než cisárove.»*

Rozzúrený Maxencius rozkázal katom, aby sv. Eusebia, ktorý natiaknutím na škripce a mnohými krvácajúcimi ranami bol už celkom oslabený, k prichystanej hranici odviekli a upálili. Keď kati svätého vliekli, hovoril im, aby sa ponáhľali, a prespevoval Bohu chválospevy. Miestodržiteľ začal obdivovať jeho pokojnú myseľ a veľkosť zbožnej duše, a zavolať za ním: *«Prečože si tak žiadaš tú ohavnú a bolestnú smrť? Tvoju svojhlavosť nedokážem pochopiť. Zmeň svoje zmýšľanie a zachrániš si tak svoj život!»* Sv. Eusebius vedel, že ani Dioklecian, ani Maximian dosiaľ nevydali verejný príkaz, aby kresťania boli vraždení a že ho miestodržiteľ nemôže na smrť odsúdiť. A preto povedal: *«Ak cisár rozkázal, aby každý, kto pravým Bohom neopovrhne a mŕtvym skalám sa neklania, bol usmrtený, nuž žiadam, aby ste ma k nemu zaviedli.»* Maxencius sa tejto reči zľakol, pretože podľa predpisu musel jeho prosbe vyhovieť – prikázal vojakom, aby sv. Eusebia odviekli do žalára a tam ho ošetrovali, až kým nevyzdravie.

Potom šiel miestodržiteľ sám ku cisárovi Maximianovi, ktorému povedal: *«Pán a cisár, priviedli mi buriča, ktorý opovrhne zákonmi, bezočivo odpiere úctu našim bohom, tvrdohlavo nechce obetovať a tvoje meno vzývať. A odvoláva sa na teba.»* Cisár povedal: *«Privedte mi ho.»* Sudca, ktorý bol prítomný pri vyšetrovaní a Maxencia ku cisárovi sprevádzal, riekol: *«Najmocnejší pán a cisár!»*

Máš vedieť aj to, že keď ho uvidíš a počuješ, budeš dojatý.» Cisár zostal udivený: «Akože, či na ozaj je ten človek v stave zmeniť moje zmýšľanie a presvedčenie?» A miestodržiteľ pokračoval: «Áno, nielenže zmení tvoje zmýšľanie, ale aj celý ľud obráti svojimi rečami na svoju stranu! Ved' kto ho môže počuť a nebyť ním pohnutý?» A zvedavý cisár hneď rozkázal: «Privedte mi ho!»

A sv. Eusebius bol teda pred cisára Maximiána Herkulia privedený. Jeho nadpozemský pokoj a mužná telesná krása, ktoré žiarili z tváre vznešeného starca, naplnili všetkých prítomných obdivom a úctou. Cisár hľadel na neho meravo hodnú chvíľu a napokon láskavo povedal: *«Neboj sa, starec, a odpovedaj na otázky, ktoré ti položím, lebo som ti naklonený a želám si, aby som ti život zachránil.»* Sv. Eusebius riekol: *«Vznešený cisár! Svoje oslobodenie očakávam len od živého Boha, lebo hoci si cisár – svojou mocou a dôstojnosťou – povýšený nad všetkých poddaných, nuž predsa si len smrteľný človek. Nebojím sa ani pred tebou a opakujem, čo som už pred súdom vyznal: som kresťan a klaniam sa len pravému najvyššiemu Bohu, od ktorého som tolké dobrodenia obdržal.»*

Kostol zasvätený sv. Eusebiovi mučeníkovi, nachádzajúci sa na návrší Esquilin v Ríme

zdroj: wikimedia commons

Cisár obrátil sa k Maxenciovi: *«Nevidím v tom žiaden zločin, že tento človek jedného Boha vzýva, ktorého najvyšším menuje. Dopustil sa aj iného previnenia?»* Miestodržiteľ sa uklonil a poveda: *«Najmocnejší pane, nedaj sa oklamať! Koho on Bohom nazýva, ten nie je taký, akého si ty predstavuješ. On myslí na nejakého Ježiša, ktorého naši predkovia nepoznali.»* A cisár vyhlásil: *«Chod' a súd' ho podľa zákonov, ja v tejto veci nechcem rozhodovať.»* Hoci bol Maximián zaťatý nepriateľ kresťanstva, predsa len ho dojala neohrozená otvorená myseľ a cnosť vyznávača. Rád by ho bol zachránil, obával sa však mocných pohanských žrecov, ktorí ľud ustavične búrili.

Sv. Eusebius bol odvedený do súdnej siene, Maxencius zasadol na súdnu stolicu a rozkázal svätému, aby obetoval modlám. Keď sa ten ani nepohol a mlčal, miestodržiteľ ho okríkol: *«Obetuj, inak ťa odsúdím k upáleniu, a Ten, ktorému sa klaniaš, nebude v stave, aby ťa zachránil!»* Svätý mu bez strachu v hlase odpovedal: *«Ani oheň, ani meč nie sú v stave, aby moje zmýšľanie zmenili. Rozkáž moje telo mučiť a na kusy trhať, rob s ním, čo sa ti len žiada. Moja duša, ktorá patrí Bohu, mukami nič neutrpí. Nikdy neprestúpim svätý zákon, ktorý od detstva zachovávam!»* Maxencius zúfal, že si zbožného kňaza nedokázal nakloniť, aby modlám predsa len obetoval, a odsúdil ho na smrť – jeho vznešená hlava mala padnúť pod mečom.

Keď sv. Eusebius počul výrok smrti, padol na kolená a radostne sa modlil: *«Oj, ako Ti ďakujem, predrahý Ježiš a Spasiteľ za tú milosť, že si ma uznal za hodného, aby som touto skúškou svojej vernosti stal sa Tvojím učeníkom!»* Keď ho kati doviedli na popravisko, pokľakol si s radostnou tvárou, zveleboval Boha chválospevmi a naklonil hlavu k smrteľnému úderu. To sa stalo 14. augusta roku 290 (podľa iných prameňov zomrel vo vyhnanstve na Sicílii v roku 357). Zbožní kresťania jeho telo pochovali v podzemných katakombách Ríma.

Sv. Eusebius vyobrazuje sa v rúchu kňazskom s mečom v ruke.

Interiér kostola sv. Eusebia v Ríme

zdroj: wikimedia commons

Poučenie

Pohanský filozof Platón hovorí: *«Ak by sme mohli vidieť podobu cnosti, každý z nás by bol jej nevýslovnou krásou k horúcej láske prebudенý.»* Práve taká krása cnosti objavuje sa nám v živote sv. Eusebia mučeníka. Venoval sa celou dušou Božej službe a každým svojím slovom a skutkom dokázal, že mu nič tak na srdci neleží, ako sláva Božia a duševné spasenie jeho a jeho blízkych. Preto poberal sa s radostou na smrť, aby sa čím skôr mohol stretnúť s dobrotivým Bohom.

Kresťan, aj ty prináležíš Bohu. On ťa stvoril a zachováva. On ťa vykúpil a v každom okamihu ťa obdarúva svojím dobrodením. On je tvojím otcom a bude aj sudcom. A ako často si nevďačný voči svojmu Bohu a Otcovi! Či sa Ho ako spravodlivého sudcu nebojíš? Jemu patríš celý, k Nemu majú smerovať všetky tvoje myšlienky, slová a skutky. Keď sa od Neho odvraciaš, komu patríš? Svetu, ktorý je klamlivý, nevďačný, nestály? Daj pozor, aby si naveky nezahynul!

Modlitba

Ó Bože, popraj nám milosti, aby sme na príhovor sv. Eusebia celkom Ježišovi Kristovi sa venovali a len Tebe žili a radostne raz zomierali. Skrze Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho. Amen

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-eusebius-knaz-a-mucenik/>